

esztétikai nevelés szolgálatában. Az új Tanterv előírja az ízlés fejlesztését s legfőbb tényezőjét a szemléletben látja. Ehhez az út: az iskola belső képe, tankönyvek, olvasmánytárgyaló népművészeti tárgyak gyűjtése, képtár s múzeumlátogatás, képek gyűjtése, tanteremdíszítés, ének és rajz órák. Az esztétikai nevelés nem önálló studium, hanem áthatja az egész iskolai nevelést.

K. Gy.

Magyar Tanítóképző. 1937. 2. sz.

Mesterházi Jenő a nemzeti történelem tanítási módjáról szóló befejező közleményében a tankönyv nevezetes szerepét ismerteti. A tárgy tanítására fordítható időt kevésnek tartja, ez azonban ne késztesse a tanárt sietésre, inkább keveset dolgozzon fel, de azt jól. A szereplőket földönjáró embereknek kell feltüntetnünk, ne hallgassuk el hibáikat sem, miket a nagy tettek úgyszólván elhomályosítanak. A tört.-tanítást költéménnyel is színeznünk kell, ezzel a népisk. oktatás módszerére adunk példát. A jelen élet vonatkozásait fel kell használnunk, pl. Mátyás királyról tanítva a Corvin-láncot is értelmezzük. Az oktatáshoz a tanulóknak jegyzetfüzetet és térképet használniuk kell. A cikk azzal végződik, hogy kevés a heti 2 óra a nemzeti történelem alapos elsajátíttatására.

Molnár Oszkár a Magyar Tanítóképző f. irat vázlatos történetét 1890—1911-ig tárja fel (II. közl.) A közlőny ez időben vált véglegesen havi f. irattá. Életképességét a mögötte álló tanítóképzős tanárság biztosította. Belsejében is fejlődött a lap, mert szerkesztője 1890-től az értékes Nagy László lett, ki arra törekedett, hogy a f. irat útján „a tanítóképzőket fokozatosan az egyöntetű és egyenletes fejlődés és felvirágzás útjára terelje.” Tervében 3 munkaterületet jelöl ki: a f. iratnak a tanítóképzéssel, a népoktatás és a tanfelügyelet kérdéseivel kell foglalkoznia. A lap ennek meg is felelt, részletekbe hatolt és a kérdések bámulatos gazdagságát sorakoztatta fel. A századfordulóra Nagy László megindította a magyar gyermektanulmányozást, e miatt a szerkesztésről lemondott, utóda Farkas Sándor program nélkül, de tervszerű tudatossággal dolgozott, 1911-ig. A mostani szerkesztő megállapítja, hogy a most vázolt időszak a lap életében a legmunkásabb volt; ez összefügg azzal a ténnyel, hogy tanítóképzésünk szerv. és tanulm. kérdései e 2 évtizedben oldódtak meg.

1937. 3. sz.

Dr. Veress István a külföldi ped. irodalommal való összeköttetéseinkről ír. A magyar tanítóképzést a külföld is kiválóan ismeri, a külföldi irodalom jeles ter- mékeit lefordítjuk magyarra, miként a nagy nemzetek is. Nagy László neve belekerült a külföldi nev. tud. irodalomba, ami példa arra, hogy nekünk is önálló kutatásokat kell végeznünk, hogy kívül a határokon is megismerjenek. Keresnünk kell az összeköttetéseket a külf. pedag. világgal és meg kell ismertetnünk kívül is az éppen nem elmaradott tanügyi helyzetünket.

Dr. Somos Lajos a stílus fejlesztésével foglalkozva, azt emberformálásnak tekinti, mit minden szaktárgyon belül szolgálni kell, de elsősorban a magyar nyelv- szakos tanár feladata. A tanítóképzőben a jelölteknek azért kell helyes és szép stílusra eljutniuk, mert nekik is erre kell vezetniök népisk. növendékeiket. — A tanító stílusát a t. képzőben kell kifejleszteni s 4 nézőpontból kell gondolni: legyen szemléletes, jellemezze a szakszerűséget, tisztázni kell a népiesség mértékét s határát és stílusprobléma még az udvariasság is a másokkal való érintkezésben. Mindennek feltételei és eszközei: az élő példa, a szó- és írásbeli stílusgyakorlatok, a sok olvas- tás, szókiegészítés, valaminek közös megbeszélése, közös megfigyelés alapján a

kifejező készség fejlesztésére, végül egyéni élmények elmondása is ilyen célzatú. Hasznos stílus-gyakorlásnak bizonyul az osztály bíráló tevékenysége és irod. tört. órán a tervszerű szövegvizsgálat. Sok értéke van a mindennapi tanulással kapcsolatos fogalmazványoknak.

Dr. Zsindely Katalin az egyetemes történelem tanításának módszere a tanító-képzőben c. alatt tüzetesen szól a tárgy tanításának általános előkészítéséről, arról: hogyan lehet a tanítóképző 3 osztályában az anyagot helyesen elosztani, a szemléltetési eszközöket felhasználni, pl. a képzőművészet alkotásait: szobrokat és képeket a kor lelkének és törekvéseinek megismertetésére. Az anyag részletes tárgyalásában a következő feltételeket hangsúlyozza: a tanárnak legyen alapos szaktudása, a kor lelkével hangulatilag azonosuljon és legyen szemléletes, eleven stílusa. Az egyes okt. egységek feldolgozásában két feladat álljon szemünk előtt: forrjon egybe a tanár és az osztály közös munkája, a tanítás pedig keltsen élményt a növendék lelkében. Az élettől nem szabad elszakadni tanításunkban s a nemzeti öntudat kialakítására egy alkalmat sem szabad elmulasztanunk.

Dr. Juhász Béla.

Protestáns Tanügyi Szemle. XI. évf. 3. szám.

Trócsányi Dezső: Spengler mint nevelő. Az „Untergang“ nihilizmusa után a „Neubau des deutschen Reiches“ (924) c. művében kultúránk továbbélését, sőt új haladását hirdeti Spengler. Ebben az új haladásban jelentékeny szerep jut a nevelésnek. A munka harmadik fejezete „Die Erziehung — Zucht oder Bildung“ címen foglalkozik a nevelés kérdésével. Spengler pedagógiai elveit a következőkben foglalja össze: „legyen iskolánk és nevelésünk az élethez közelebbáló, törekedjünk ifjainkat nyitott szemmel néző érdeklődés alapján szemfülesebbé, talpraesettebbé nevelni; a jelenkor problémáira, országunk európai helyzetére, veszélyeztettségére és lehetőségére, társadalmunk s különösen a magyar társadalom megoldandó kérdéseire hívjuk fel a legfelsőbb két osztály figyelmét; hogy a tanár gyakorlatilag is iskolázott, biztos fellépésű, társadalmilag művelt, tapasztalásban érett, világlátott, sportoló és edzett ember legyen, ismerjük el egészséges követelménynek, de tartsuk elengedhetetlennek biztos szakképzettségét, pedagógiai készségét és tanultságát; olvassunk a modern nyelvi órákon külföldi lapokat, s különösen ajánljuk az egyéni önképzésre hajlandó ifjainknak; diákjainkba neveljük bele a nemzetünk jövő sorsába vetett bizalmát, a kitartásra, kemény munkára kész, elszánt akaratot; tankönyvei legyenek röviddek, tájékoztató olvasókönyvei eszmekeltők, szempontokat adók és távlatokat nyitók; szeresse meg a kutató munkát a könyvtárban az elit diákság; juttassuk el a vallás őszinte elfogadására és élésére s ne próbáljuk azt hiábavaló valláspótlékkal, morális oktatással s világnézettannal helyettesíteni.“

Zombor Zoltán dr. Mitrovics pedagógiai rendszere és a herbartianizmus c. cikkében a tanítvány megbecsülő értékelésével száll síkra mestere nemes egyéniségét és pedagógiáját illető ama megállapítással szemben, amely Mitrovics nevelési rendszerét a Herbartéval tartja rokonnak.

Hamvas Gyula dr.: A középiskola legégetőbb kérdésének arcvonaláról szólva, a legsúlyosabb problémát abban foglalja össze, hogy a vallásérvölcsi nevelés folyamata alatt milyen hatásokkal lehetne az ifjúság egész lelkét a nemzeti közösségre, mint prominens értékünkre ráirányítani. E kérdés megoldása elé számtalan akadály tornyosul, így: a háború utáni társadalmi elváltozások folytán átalakult környezeti hatások, a természet, kultúra s a ma nehéz valóságainak ezer más indítéka. A közel-